

GENÇ ODASI MOBİLYALARINDA KULLANICI BEKLENTİLERİNİN CİNSİYET BAĞLAMLI

Gözde ZENGİN
Karabük Üniversitesi, Türkiye
cakrgozde@gmail.com

ÖZ

Son dönemde kullanıcılar, beklenti ve ihtiyaçların tespitinde tasarım sürecine dahil edilmeye başlanmıştır. Bu çalışmada kullanıcı odaklı tasarım açısından genç odası mobilya tasarımı ele alınmış ve kullanıcı beklenti ve ihtiyaçlarının cinsiyet bağlamı anlaşılmasına çalışılmıştır. Diğer mobilyalar yerine genç odası mobilyaları seçilmesinin nedeni; ergenlik dönemindeki gençlerin odalarından beklentileri ile ilgili çalışma sayısının yetersiz olmasıdır. Genel kullanıcı beklentilerinin belirlenmesi ve cinsiyet farklılığının genç odası kullanıcı beklentilerine etkisi bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Veriler araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile kullanıcılarla yüz yüze görüşülerek toplanmıştır. Görüşmeciler ergenlik döneminde olan 30 kız ve 30 erkek olmak üzere toplam 60 kullanıcıdan oluşmaktadır. Görüşmeler esnasında gençlerin genç odası ürünlerini ne şekilde kullandıklarını anlamak için gençlerden genç odası ürünleri ile günlük yaşamlarını birlikte hayal etmeleri ve bu ürünlerle "gündüz hayali" etkileşimine girmeleri istenmiştir. Elde edilen veriler SPSS programında analizi yapılarak elde edilen bulgular yorumlanmıştır. Yapılan analizler, cinsiyet faktörüne göre kullanıcıların farklı beklentilere sahip olduklarını ortaya koymuştur. Kızların erkeklere göre odalarında daha fazla zaman geçirmelerine paralel olarak daha fazla beklentiye sahip oldukları tespit edilmiştir. Ürün grubunun renklerinin değişebilmesi, dağınıklığı gizlemeye yardımcı olması, form olarak farklılaşması, ihtiyaç duyulduğunda depolama alanının artırılabilmesi ve dar hacimlere uygun tasarlanması kız kullanıcıların öncelikli beklentileriyken erkek kullanıcıların öncelikli beklentileri teknoloji ile uyumlu tasarlanmış ürünlerdir.

Anahtar kelimeler: *Genç odası tasarımı, kullanıcı beklentisi, cinsiyet*

GENDER CONTEXT OF USER EXPECTATIONS IN ADOLESCENTS BEDROOM FURNITURE

ABSTRACT

In the last period, users have begun to be included in the design process in determining expectations and needs. In this study, teenagers room furniture design was considered in terms of user focused design and the gender context of user expectations and needs was tried to be understood. The reason for choosing adolescents bedroom furniture instead of other furniture is the inadequate number of studies on the expectations of adolescents from their bedroom. The determination of general user expectations and the effect of gender differences on user expectations of the adolescents bedroom are the aim of this study. The data were collected by face-to-face interviews with the semi-structured interview formula developed by the researcher. The interviewers consist of 60 girls, 30 girls and 30 boys in adolescence. To discover for what and how adolescents would use bedroom products, respondents were induced to imagine life with bedroom products and 'day dream' interactions with these products. The data was analyzed in SPSS program and commented. Analyzes made reveal that users have different expectations according to gender factor. It has been found that girls have more expectations in parallel with the more time spent in their rooms than in men. While the colors of the product group can be changed, the diffuser can help to hide, the form can be differentiated, the storage space can be increased when needed and the suitable design for the tight spaces are the priority expectations of the female users, while the priority expectations of the male users are the products designed in harmony with the technology.

Keywords: Adolescents bedroom design, user expectation, gender

GİRİŞ

Fiziksel, duygusal, bilişsel ve sosyal değişiklikler yaşayan çocukluktan yetişkinliğe geçiş sürecindeki gencin kendini en rahat hissettiği yer şüphesiz ki kendi odasıdır. Gerek ergenlik dönemi özelliklerinden kaynaklanan sakarlıklar, gerek eleştirel gözlerden kaçma isteği, gerekse kendi kimliğini bulma çabası gençlere odalarını yalnız kalmalarını sağlayan bir sığınak olarak göstermektedir. Abbot ve Chapman'a (2006: 11) göre ergenlik dönemindeki gençlerin yaptıkları tercihlerde ve davranışlarda ev, okul ve mahalle gibi fiziksel çevrelerin etkileri bulunmaktadır. Bu tür yerlerin seçiminde hatıraların ve duyguların etkisi bulunmaktadır. İdeal mekan kendilerini deşarj etmeye ve kimliğini güçlendirmeye izin vermelidir. Yatak odaları ergenlerin bir dereceye kadar kişisel seçim yapabildikleri favori mekanları olarak tanımlanmaktadır". Aynı zamanda odalarındaki mobilyalarının seçiminde ve kullanımında bir miktar söz sahipleridir (Taylor, 2005: 75).

Kaiser'e göre (1990: 36) diğer insanlarla iletişim kurarken kendimizi onlara çevremizdeki objeler ve sahip olduğumuz materyallerle ifade ederiz. Bu durum ergenler için de geçerlidir. Ergenlik dönemindeki gençler "ben değiştim" mesajını kullandığı markaları, kıyafetleri, eşyaları değiştirerek kendilerini ifade etmektedir. Şüphesiz ki bu gençler çocukluk döneminde kullandığı mobilyaları da değiştirmek istemektedir. Çünkü odaları da kendilerini dış dünyaya ifade etme araçlarından biridir. Türkiye mobilya sektöründeki başat genç odası mobilya firmalarına bakıldığında ürünlerin birbirine benzediği dolayısı ile bu gençlerin seçim esnasında çok fazla alternatifine sahip olmadığı gözlenmiştir. Söz konusu ürün yelpazesini geliştirebilmek ve tasarım kriterlerini oluşturabilmek adına bu çalışmada odadaki mobilyaların değişim sürecinde, kullanıcıların genç odası mobilyalarında cinsiyete dayalı beklenti ve ihtiyaçlarına odaklanılmıştır. Çalışmanın amacı cinsiyetin genç odası kullanıcı beklenti ve ihtiyaçlarına etkisini belirlemektir. Literatür genç odası mobilyası kullanıcı beklenti ve ihtiyaçları ile ilgili kapsamlı çalışmalardan yoksun olduğu için, bu çalışma ile ilgili literatüre katkı sağlanacağı düşünülmektedir.

Araştırmalar, genç kızların yatak odalarında erkeklerden çok vakit geçirdiğini göstermektedir (James 1998: 185; James, 2001:82; Omata, 1995: 777). Kızlar için duygusal ve fiziksel anlamda çalkantılı olan ergenlik döneminde yatak odası beden imgesi ve kişilik boyutları gibi gerçekleşmekte olan değişikliklerle baş etmek için önem kazanmaktadır (James, 2001: 84). James (1998:185), 15 yaşındaki çoğu kızın değişen beden görünümünden utanırları için odalarında kamusal ve diğer özel mekânlara kıyasla daha fazla zaman geçirdiklerini bulmuştur.

James (2001: 87), ergenlik dönemindeki kızların diğer insanlar tarafından fiziksel özelliklerinin dikkatlice incelendiği düşüncesiyle kamusal mekânlara gitmekten ve genel faaliyetlerden kaçındıklarını keşfetmiştir. Yatak odası bir arkadaş da dahil olmak üzere başkalarının ne düşündüğü hakkında endişelenmeden yapmak istediklerini yapabilecekleri bir sığınma yeri sağladığı görülmektedir. Kızlar yatak odalarını "güvenli limanım" ve "küçük dünyam" olarak adlandırmışlardır (James, 2001: 78). Erkeklerde odalarında vakit geçiriyor olsalar da kızlarla kıyaslandığında üzerlerinde fazla bir etkisinin olmadığı görülmüştür. Erkekler yatak odalarını boş vakitlerini geçirmek için kullanmaktadır (Omata, 1995: 780).

Yatak odalarını kişiselleştirmek için kullanılan öğelerin tercihleri açısından, Jones, Taylor, Dick, Singh ve Cook (2007: 543), sekizinci ve dokuzuncu sınıf ergenler için (13-15 yaş) tercih edilen yatak odası içeriklerini araştırmış, kız ve erkeklerin yatak odası tasarım tercihlerinde farklılık gösterdiklerini bulmuşlardır. Erkeklerin eril tasarımları, sporla ilgili öğeleri ve kendi inşa edebilecekleri ürünleri tercih ettikleri bunun yanında yatak odalarının dekorasyonuna çok fazla önem göstermediklerini ortaya koymuşlardır. Kızların, geleneksel cinsiyet sınırları tarafından sınırlandırılmadığı için, resim, dondurulmuş hayvanlar, satranç tahtası oyunları, makyaj masaları, makyaj/saç aksesuarları, çiçek desenleri gibi kadınsı ve eril maddelerin karışımına sahip olduklarını bulmuşlardır. Ebeveynlerin çocukların odalarındaki ürünleri satın alarak dekorasyonda rol oynamaları durumunda geleneksel cinsiyet öğelerinin daha belirgin olduğunu vurgulamışlardır (Jones, Taylor, Dick, Singh ve Cook 2007: 543).

Taylor (2005: 75), ergenlerin gelişimini ve yatak odası tasarım ve dekorasyonu ile nasıl ilişkilendirdiklerini incelemiştir. 234 sekizinci ve dokuzuncu sınıf ergenleri boy, sınıf, cinsel gelişim, cinsiyet, kilo, negatif/pozitif pasif ve aktif genotip-çevre etkileri üzerine değerlendirmiş ve elde ettiği bulgular kızların yatak odası ürünlerini almaya erkeklerden daha fazla katıldıklarını göstermiştir. Bulgularda aynı zamanda kızların odalarında dekoratif öğelere erkeklerden daha fazla yer verdikleri ve dokuzuncu sınıf kızların sekizinci sınıfa kıyasla daha olgun dekoratif öğeleri tercih ettikleri keşfedilmiştir. Yatak odası tasarımları ve eylemleri çoğunlukla arkadaşlarından etkilenen ergenlerin birçok tercihte anne-baba kararlarından etkilenmediği ortaya konmuştur (Jones, Taylor, Dick, Singh ve Cook 2007: 547).

Fizdani (2010:149), Botwana'da yaşayan ve odasını paylaşmayan 14-18 yaş aralığında 10 genç ile odalarında görüşerek ve odalarını gözlemleyerek, kişiliklerini yansıtmak için yatak odalarını nasıl kişiselleştirdiklerini araştırmış ve dekorasyon tercihlerini öğrenmiştir. Kızlar üzerinde aile kontrolünün fazla olması sebebiyle erkeklerin odalarını kişiselleştirme ve dekorasyon tercihlerinde daha özgür olduğunu ortaya koymuştur. Tüm görüşmeciler için en önemli eşyalarının yatakları olduğunu vurgulayan yazar teknolojinin erkeklerin odaya olan bağlılığını artırdığını ortaya koymuştur.

YÖNTEM

Çalışmada, gençlerin kendi özel alanları ve içerikleri ile nasıl etkileşime girdiğini derinlemesine anlamak için nitel bir yaklaşım kullanılmıştır. Rubin ve Babbie'ye (2001) göre nitel yöntemler, araştırmacıya, özellikle bir olgu hakkında çok az şey bilindiğinde, insan deneyimiyle ilgili daha derin bir anlayış ve anlam keşfetme imkânı verir. Kullanıcıların genç odası beklentilerini nasıl ifade ettiklerini ve odalarını nasıl kullandıklarını derinlemesine anlamak için nitel yöntem kullanılmıştır. Bununla birlikte alandan elde edilen benzer cevaplar aynı grupta yer alacak şekilde kümeleştirilmiş ve bu kümelerin frekansları hesaplanmıştır.

İlk olarak 30 kullanıcı ile pilot uygulama yapılmıştır. Yapılan pilot uygulama doğrultusunda çalışmayan sorular tespit edilmiş ve görüşme formu bu doğrultuda güncellenmiştir. Görüşmeciler ergenlik döneminde olan 12-17 yaş aralığındaki 30 kız ve 30 erkek olmak üzere toplam 60 kullanıcıdan oluşmaktadır. Görüşmeciler Aydın ilindeki odasını paylaşmayan kolej öğrencileri arasından seçilmiş ve yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Kolej öğrencilerinin seçilmesinin nedeni satın alma potansiyellerinin yüksek olduğunun düşünülmesidir. Yarı yapılandırılmış görüşmeler boyunca, kullanıcıların genç odası anlayışlarının nasıl olduğu ve genç odası ürünlerinden ne tür beklentilere sahip oldukları belirlenmeye çalışılmıştır. Görüşmeler esnasında gençlerin genç odası ürünlerini ne şekilde kullandıklarını anlamak için gençlerden genç odası ürünleri ile günlük yaşamlarını birlikte hayal etmeleri ve bu ürünlerle "gündüz hayali" etkileşimine girmeleri istenmiştir. Görüşmeler, kullanıcıların günlük yaşamları üzerine yoğunlaşmış ve günlük faaliyetlerini odalarında bulunan ürünlerle birlikte tanımlamaları istenmiştir. Bu ilke doğrultusunda, bütün gün boyunca nesnelere ve ortamdaki beklentileri altı adımda sorgulanmıştır:

1. Uyanırken,
2. Uyandıktan sonra okula gidinceye kadar,
3. Okul sonrası,
4. Ders çalışırken,
5. Dinlenirken,
6. Uyumadan önce

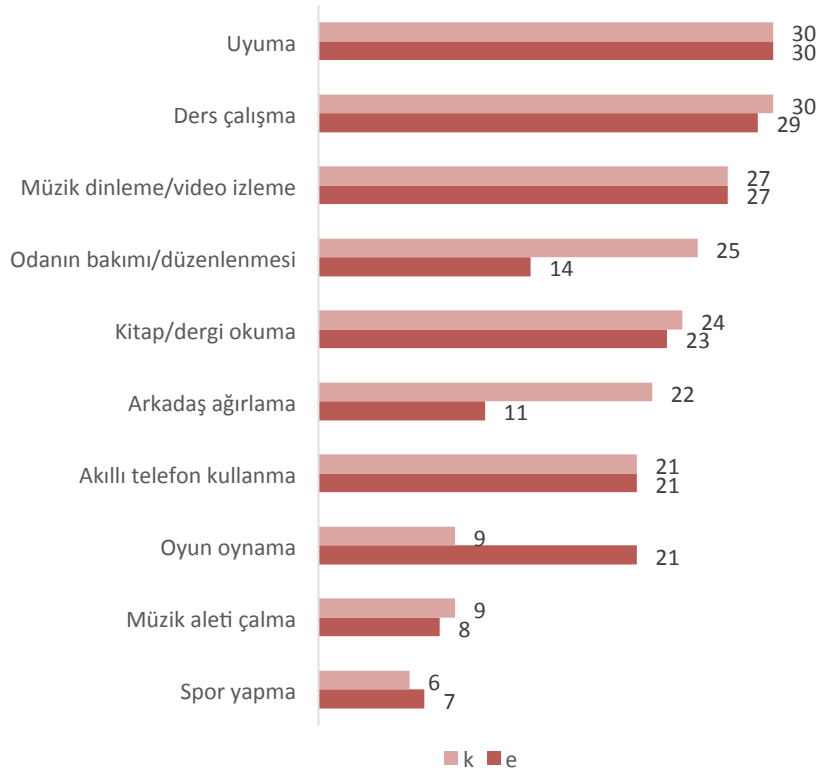
Her adımda bahsettikleri ürünlerden ne tür beklentilere sahip oldukları ve bu ürünleri nasıl kullandıkları sorgulanmıştır. Görüşmeciler, günlük rutin etkinliklerini sırasına göre tanımlamaya teşvik edilmiş ve görüşme, sırasıyla cevaplarına göre derinleştirilmiştir. Uyandıktan andan itibaren kullanıcılar eylemlerini detaylandırmış ve gerektiğinde alt sorularla teşvik edilmiştir (Örn: sabah uyanır uyanmaz ilk ne yaparsın?). Görüşmecileri belli bazı eylemlere ve etkinliklere yönlendirerek maksimum bilgiyi toplamak amaçlanmıştır. Beklentilerini daha iyi anlayabilmek adına kullanıcılardan sevdikleri ürünlerle ilgili bazı fotoğraflar toplanmıştır.

BULGULAR

Çalışma kapsamında 30 kız ve 30 erkek olmak üzere toplam 60 kullanıcı ile görüşülmüştür. Araştırma kapsamında değerlendirilen erken ergenlik döneminde bulunan gençlerin yaş ortalaması 12.9 iken geç ergenlik dönemindeki gençlerin yaş ortalaması 15.9'dur. Genel yaş ortalaması ise 14.4'tür.

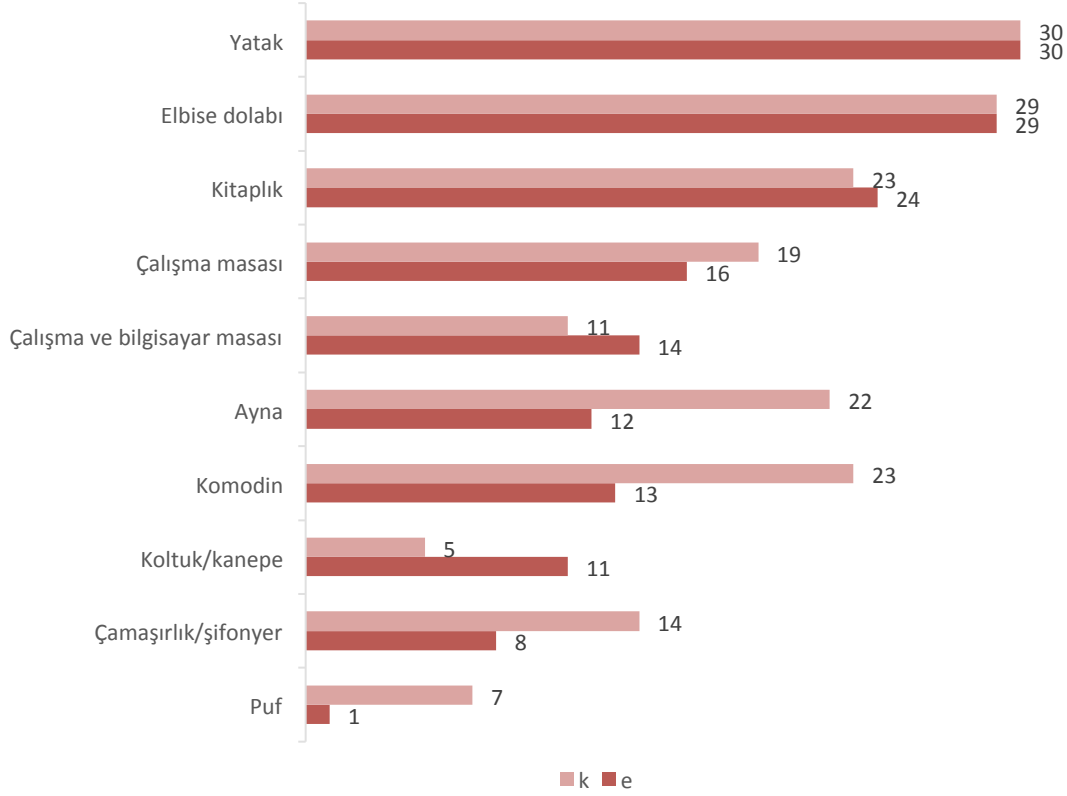
Kız ve Erkek Kullanıcıların Karakteristiği

Görüşülen kız kullanıcıların yaşları 12 ile 17 arasındadır. Yaş ortalamaları ise 14,3'tür. Görüşülen erkek kullanıcıların yaşları 12 ile 17 arasındadır. Yaş ortalamaları ise 14,4'tür Kullanıcıların odalarında yaptıkları eylemler Şekil 1'deki gibidir.

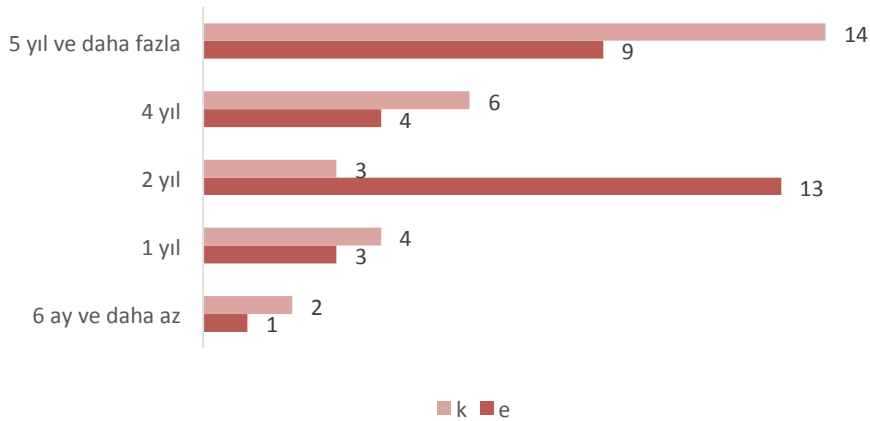
Şekil 1. Kullanıcıların odalarındaki eylemleri

Kız kullanıcıların tamamı odasında uyumakta ve ders çalışmakta, önemli bir kısmı müzik dinlemekte, video izlemekte ve odasının temizlik-bakım ve düzenlenmesi konusunda sorumluluk almaktadır. Arkadaş ağırlamayı sırasıyla telefon kullanımı, oyun oynama, müzik aleti çalma, spor yapma eylemleri takip etmektedir. Erkek kullanıcıların tamamı odasında uyumaktadır. Önemli bir kısmı ders çalışmakta, müzik dinlemekte, video izlemekte ve kitap/dergi okumaktadır. Telefon kullanımı ve oyun oynamayı sırasıyla, odasının temizlik,bakım ve düzenlenmesi, arkadaş ağırlama, müzik aleti çalma, spor yapma eylemleri takip etmektedir. Kız kullanıcılar odanın temizlik-bakım ve düzenlenmesi konusunda erkeklerden daha fazla sorumluluk almaktadır. Yine kız kullanıcılar odalarında erkeklerden daha fazla arkadaş ağırlamaktadır. Erkek kullanıcılar ise odalarında kızlara kıyasla daha fazla oyun oynamaktadır. Kullanıcıların genç odalarında sahip oldukları ürünler Şekil 2'deki gibidir

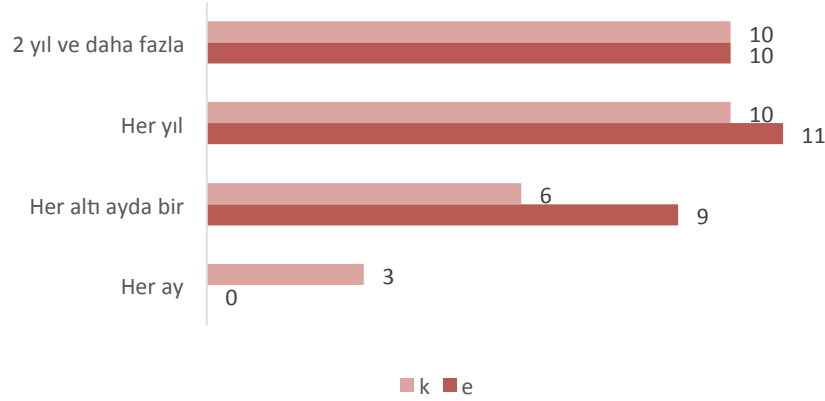
Şekil 2. Kullanıcıların odalarında sahip oldukları ürünler

Kız kullanıcıların tamamı odasında yatak bulundururken, önemli bir kısmı elbise dolabı, komodin, kitaplık ve ayna bulundurmaktadır. Çalışma masası bulundurmaya sırasıyla çamaşırılık/şifonyer, çalışma ve bilgisayar masası, puf ve koltuk/kanepe takip etmektedir. Erkek kullanıcıların tamamı odasında yatak bulundururken, önemli bir kısmı elbise dolabı, kitaplık ve çalışma masası bulundurmaktadır. Çalışma masası ve bilgisayar masası bulundurmaya sırasıyla ayna, komodin, koltuk/kanepe, çamaşırılık/şifonyer ve puf takip etmektedir. Kız kullanıcılar odalarında ayna, komodin, çamaşırılık/şifonyer ve pufa erkek kullanıcılardan daha fazla yer vermektedir. Erkek kullanıcılar ise koltuk/kanepeye kız kullanıcılardan daha fazla yer vermektedir. Kullanıcıların odalarında bulunan mobilyaları kullanma süreleri aşağıdaki Şekil 3'teki gibidir.

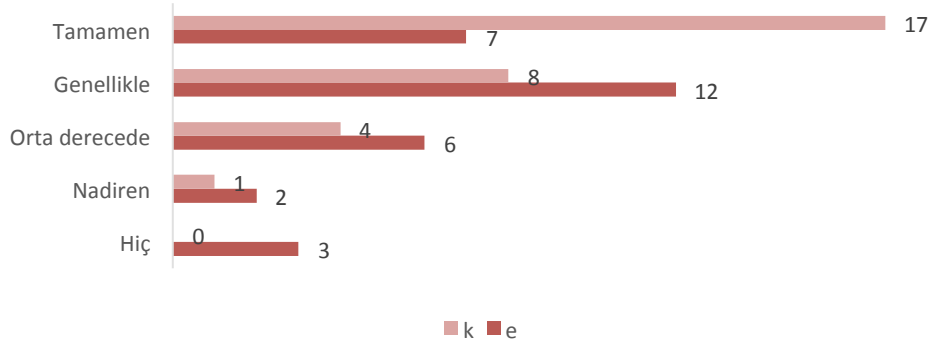
Şekil 3. Kullanıcıların odalarında bulunan mobilyaları kullanma süreleri

Kız kullanıcıların çoğu odalarındaki mobilyaları 5 yıl ve daha fazla süredir kullandıklarını belirtirken, bunu sırasıyla 4 yıl, 1 yıl, 2 yıl ve 6 ay ve daha az süreleri takip etmektedir. Erkek kullanıcıların çoğu odalarındaki mobilyaları 2 yıldır kullandıklarını belirtirken, bunu sırasıyla 5 yıl ve daha fazla, 4 yıl, 1 yıl ve 6 ay ve daha az süreleri takip etmektedir. Kullanıcıların odalarında yaptıkları dekorasyon (eşyaların yerini değiştirme) sıklıkları aşağıdaki Şekil 4'te gösterilmiştir.

Şekil 4. Kullanıcıların odalarında yaptıkları dekorasyon (eşyaların yerini değiştirme) sıklığı

Kız kullanıcıların önemli bir kısmı 2 yıl ve daha fazla sürede dekorasyon değişikliği yaptığını belirtirken önemli bir kısımda her yıl dekorasyon değişikliği yaptığını vurgulamıştır. Bunu sırasıyla altı ayda bir ve her ay takip etmektedir. Erkek kullanıcıların önemli bir kısmı 2 yıl ve daha fazla sürede dekorasyon değişikliği yaptığını belirtirken önemli bir kısımda her yıl dekorasyon değişikliği yaptığını vurgulamıştır. Bunu altı ayda bir takip etmektedir. Kullanıcıların odalarındaki dekorasyon değişiklikleri konusunda söz sahipliği Şekil 5'te gösterilmektedir.

Şekil 5. Kullanıcıların odalarındaki dekorasyon değişiklikleri konusunda söz sahipliği

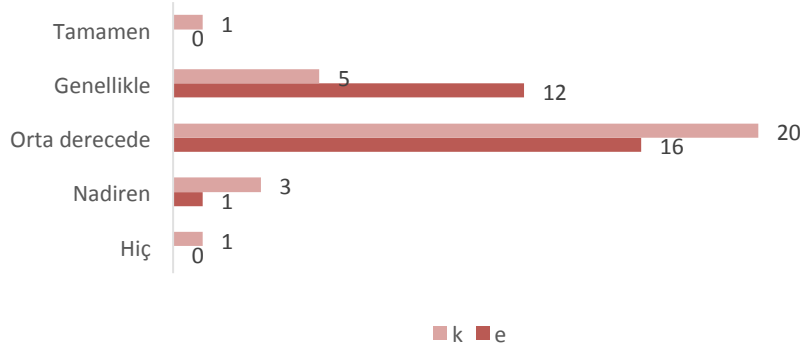
Kız kullanıcıların büyük çoğunluğunun odalarında yaptıkları dekorasyon değişiklikleri konusunda tamamen söz sahibi olduğunu belirtmiştir. Bunu sırasıyla genellikle, orta derecede ve nadiren takip etmektedir. Erkek kullanıcıların çoğu odalarında yaptıkları dekorasyon değişiklikleri konusunda genellikle söz sahibi olduğunu belirtmiştir. Bunu sırasıyla tamamen, orta derecede, hiç ve nadiren takip etmektedir. Kız kullanıcıların odalarında yapılacak dekorasyon değişikliği konusunda erkek kullanıcılara kıyasla daha fazla söz sahibi olduğu gözlenmektedir.

Kullanıcılara odalarında dağınıklık ile sorun yaşayıp yaşamadıkları sorulmuş, kızların 27'si ve erkeklerin 16'sı dağınıklıkla ilgili sorunlar yaşadıklarını belirtmiştir.

Kullanıcılara odalarında hangi teknolojik cihazları kullandıkları sorulmuş, kız kullanıcıların 28'i tablet kullandığını 20'si diz üstü bilgisayar kullandığını, 17'si akıllı telefon kullandığını belirtmiştir. Erkek kullanıcıların ise 13'ü tablet 19'u diz üstü bilgisayar, 27'si akıllı telefon, 6'sı oyun konsolu kullandığını belirtmiştir.

Kullanıcılara odalarında bulunan ürün grubunu satın alırken kendilerinin seçip seçmediği sorulmuş, kız kullanıcıların 20'si kendisinin seçtiğini belirtmiştir. Odalarında bilinen markaların ürününü kullanan kız kullanıcı sayısı ise 23'tür. Erkek kullanıcıların 17'si odasında bulunan ürün grubunu satın alırken kendisinin seçtiğini belirtmiştir. Odalarında bilinen markaların ürününü kullanan erkek kullanıcı sayısı ise 17'dir.

Kullanıcılara bir genç odası mobilya grubu nasıl olmalıdır, hayallerindeki genç odası grubu nasıldır diye sorulmuş, verilen cevaplar sonrasında mevcut odalarını bu beklentilere göre değerlendirmeleri istenmiştir. Beklentilere göre mevcut odadaki ürünlerden memnuniyet Şekil 6'da gösterilmiştir.

Şekil 6. Kullanıcıların mevcut odalarındaki ürünlerden memnuniyet düzeyleri

Cinsiyete Göre Genç Odası Beklentileri

Yapılan analizler sonucu kızlar ve erkekler arasında genç odası beklentileri açısından bazı farklılıklar olduğu saptanmıştır. Tam olarak cinsiyetin hangi genç odası beklentilerine etki ettiği Şekil 13'te sunulmaktadır.

Şekil 13. Cinsiyetin genç odası beklentilerinde etkisi

Odalarında bulunan genç odası grubunun renginin önemli olduğunu belirten kızlar bu etkenin satın alma kararını büyük ölçüde şekillendirdiğini paylaştılar. Ürünü kullandıktan bir süre sonra üründen memnun olmalarına rağmen seçtikleri renklerden memnun olmadıklarını ve bu renkleri değiştirebilmek istediklerini belirtmişlerdir. Erkekler bu durum için ferahlık duygusu verdiği ve pembe olmadığı sürece kendileri için rengin sorun olmadığını belirtmişlerdir.

Kız grubunda yer alan kullanıcılar odalarının dağınık görünmesinden rahatsız olduklarını ve dağınıklığın aile içi tartışmalara sebep olduğunu belirtmiştir. Günlük rutinlerinde sabah evden acele çıkma, eve geç ve yorgun dönme, yapılması gereken ödevlere sahip kullanıcılar kitap ve kıyafetlerin organize edilmesine gün içinde zaman ayıramadıkları için birimlerin içine gelişi güzel yerleştirildiğini paylaşmışlardır. Odada yer alacak birimlerin kitap ve kıyafetlerden kaynaklanan dağınıklığın giderilmesine ve gizlenmesine yardımcı olmasını istediklerini belirtmişlerdir.

Odalarında bulunan mobilyaların yeteri kadar alan sağlamadığını, eşyalarını sığdıramadıklarını ifade eden kızlar birimlerin kitap ve kıyafet depolamak için daha fazla alan sağlamasını isterken erkekler gereğinden fazla alana sahip olduklarını, bu alanı dolduramadıkları için diğer aile bireylerinin kullanmaya başlamasından rahatsız olduklarını belirtmişlerdir.

Erkeklerle göre odalarında daha fazla arkadaş misafir eden kızlar odada hacim sorunu sebebiyle koltuk, kanepeler gibi mobilyalara yer vermedikleri için ihtiyaç duyduklarında yataklarının oturma birimine dönüşebilmesini beklemektedir.

Mevcut ürünlerin birbirinin benzeri olduğunu belirten kızlar "genç odası" için tasarlanan yatak ve kitaplığın diğer yatak ve kitaplıklardan form olarak farklılaşmasını istediklerini, mevcut ürünlerin hiç birinin "genç odası" kavramını karşılamadığını belirttiler. Bunun üzerine kullanıcılardan arzuladıkları genç odasının görselleri istenmiş ve elde edilen görseller resim 1'de paylaşılmıştır.

Resim 1. Kızların arzuladıkları genç odası görselleri

Görseller incelendiğinde mevcut genç odası ürünlerinden form olarak farklılaşmış, oda içerisinde sergilemek istediği nesnelere için özel alan ayrılmış ve ders çalışma alışkanlıklarına yardımcı olabilecek ürünlerin beğenildiği gözlemlenmiştir.

Erkek kullanıcılar çalışma biriminde teknoloji ile uyumlu dijital pano kullanmayı tercih ederken kız kullanıcılar notlarını kâğıda yazdıklarında daha aktif öğrendiklerini belirterek yazılı notlarını sabitleyebilecekleri panolara ihtiyaç duyduklarını belirtmiştir. Kullanıcılar özel giysi vb. özel eşyaları depolama biriminde aynaya ihtiyaç duyduklarını belirtmişti. Kızlar aynanın birimin dışında yer alması gerektiğini, her zaman görmeleri gerektiğini paylaşırken erkek kullanıcılar aynayı sürekli görme ihtiyacı duymadıklarını dolayısı ile birimin içinde yer alması gerektiğini paylaşmıştır.

SONUÇ

Yapılan araştırma kapsamında, genç odası mobilya tasarımı ve mobilya mekân ilişkileri açısından kullanıcı beklentilerinin cinsiyet bağlamı araştırılmıştır. Genç odası ile ilgili kullanıcı beklentilerini keşfetmek amacıyla, araştırmacı yüz yüze görüşmeler aracılığıyla, odalarını paylaşmayan 60 kullanıcıdan odalarındaki ürünlerle rutin eylemlerini hayal etmeleri ve bu üründen beklentilerini detaylandırmaları istenmiştir.

Bu çalışmada elde edilen bulgular doğrultusunda ergen kızların yatak odalarında erkeklerden daha çok beklentiye sahip oldukları tespit edilmiştir. Literatüre paralel olarak araştırmada cinsiyet faktörünün genç odası beklentilerinde bazı farklılıklar yarattığı saptanmıştır.

Kızlar için tasarlanacak olan uyuma birimi; istenildiğinde rengi değiştirilebilen, form olarak diğer yataklardan farklılaşan, uyuma eylemi gerçekleştirilmediği zamanlarda oturma birimine dönüşebilen özelliklere sahip olduğunda kızların beklentileri büyük ölçüde karşılanmış olacaktır. Bazı erkek kullanıcılar standart genç odası yataklarına yaşları ilerledikçe sığamadıklarını belirtmiştir. Erkekler için tasarlanacak uyuma birimi; ihtiyaç duyulduğunda boyu uzama özelliğine sahip olduğunda bazı kullanıcıların beklentileri karşılanmış olacaktır.

Kızlar için tasarlanacak olan kitap depolama birimi; dağınık görünmeyi engelleyebilen, organize etmeye yardımcı olabilen, ihtiyaç duyulduğunda depolama hacmi artırılabilen ve form olarak diğer kitaplıklardan farklılaşan özelliklere sahip olduğunda kızların beklentileri büyük ölçüde karşılanmış olacaktır.

Kızlar için tasarlanacak olan çalışma birimi; bünyesinde var olan notları sabitleyebileceği pano buldurma özelliğine sahip olduğunda beklentileri büyük ölçüde karşılarken, erkekler için tasarlanacak olan çalışma biriminde elektronik kalemle istediği font ve büyüklükte notlar alınabilen dijital pano bulundurma özelliğine sahip olduğunda beklentileri karşılanmış olacaktır.

Kızlar için tasarlanacak olan özel giysi vb. özel eşyaları depolama birimi; dağınık görünmeyi engelleyebilen, organize etmeye yardımcı olabilen, ihtiyaç duyulduğunda depolama hacmi artırılabilen ve form olarak diğer elbise dolabı/şifonyerlerden farklılaşan özelliklere sahip olduğunda beklentileri büyük ölçüde karşılanmış olacaktır. Kullanıcılar özel giysi vb. özel eşyaları depolama biriminde aynaya ihtiyaç duyduklarını belirtmişti. Kızlar için tasarlanan birimde aynanın birimin dışında yer alması beklentileri karşılarken, erkek kullanıcılar aynayı sürekli görme ihtiyacı duymadıklarını belirtmiştir, dolayısı ile aynanın birimin içinde yer alması beklentileri büyük ölçüde karşılanmış olacaktır.

Bu bulgular ışığında erkekler için tasarlanacak genç odası mobilyalarının maskülen forma sahip, teknoloji ile uyumlu olması tercih sebebidir. Kız kullanıcılar için tasarlanacak genç odası ise piyasadaki ürünlerden farklı forma sahip olmalı, aynı zamanda bazı parçaların renklerinin değişmesine izin vermeli ve dağınıklığı gizlemeye yardımcı olmalıdır.

KAYNAKLAR

- Abbott-Chapman, J. (2006). *Time out in 'green retreats' & adolescent wellbeing. Youth Studies Australia, 25(4), 9-16.*
- James, K. (1998). *Deterrents to active recreation participation: Perception of year 10 girls. Health Promotion Journal of Australia, 8, 183-189.*
- James, K. (2001). *"I just gotta have my own space!": The bedroom as a leisure site for adolescent girls", Journal of Leisure Research, 33, 71-90.*

- Jones R. M., Taylor D. E., Dick A. J., Singh A., Cook J. L. (2007). Bedroom design and decoration: Gender differences in preference and activity. Adolescence, 42, 539-553*
- Kaiser, S. (1997). The social psychology of clothing: symbolic appearances in context, New York: Fairchild.*
- Omata, K. (1995). Territoriality in bedroom and its relations to the use of room and psychological independence in Japanese adolescents. Journal of Home Economics Japan, 46, 775-78.*
- Rubin, A., & Babbie, E. (2001). Research methods for social work. Belmont, CA: Wadsworth.*
- Taylor, D. E. (2005). Bedroom design and decoration: A context for investigating developmental theory in adolescence. Doktora Tezi, Utah: Utah State University, Department of Family, Consumer, and Human Development.*